

Теңге бағамының динамикасы мен қаржы нарығындағы соңғы үрдістер туралы
Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары Әлия Молдабекованың негізгі тезистері

Тамызда сыртқы нарықтардың динамикасына әсер еткен негізгі оқиғалар туралы

Тамызда сыртқы нарықтарда ахуал әрқалай қалыптасты. Қаржы нарығына қатысушылар әлі де ФРЖ риторикасын мұқият қадағалауда. 17 тамызда жарияланған ашық нарықтар жөніндегі комитет отырысының хаттамасы олардың күтулеріне айтарлықтай әсер етті. Комитет мүшелері мөлшерлемені хаттамаға сәйкес одан әрі көтеру мүмкіндігін жоққа шығармайды.

Джексон-Хоулдағы симпозиум назардан тыс қалған жоқ. Онда Джером Пауэлл монетарлық саясат қатайғалы алғаш рет инфляцияның баяулағаны туралы мәлімдеді. Бұл ретте Пауэлл ФРЖ-ның инфляциямен үздіксіз күресі аясында мөлшерлемені көтеруге дайын екенін атап өтті. Мысалы, қаржы нарығына қатысушылар мөлшерлемені жыл соңына дейін көтеруі мүмкін қосымша раундтың ықтималдығын 50%-ға бағалайды. Қатаң риторика аясында АҚШ долларының DXY индексі тамыз айының қорытындысы бойынша 1,7%-ға, ал дамушы нарықтардағы валюталардың индексі 1,9%-ға төмендеді.

Қытайдың Орталық банкі экономикалық көрсеткіштердің нашарлауына пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуімен және валюта нарығындағы интервенциялармен жауап берді.

Қытайдағы әлсіз экономикалық көрсеткіштерге қарамастан, Brent маркалы мұнай тамызда 86,9 долларға дейін 1,5%-ға өсті. Бұл Сауд Арабиясының мұнай экспортын рекордтық төмендетуіне байланысты. Мысалы, Bloomberg деректері бойынша, тамызда корольдіктегі кен өндіру күніне 5,6 млн баррельге дейін төмендеді. Ал шілдеде өндіру көлемі күніне 6,3 млн баррель болды. Осыған қарамастан, сарапшылар мұны ортамерзімді перспективада қара алтынның бағасына айтарлықтай әсер ете алатын жеткілікті шара деп санамайды, мысалы, жыл соңындағы медианалық болжам 1 баррель үшін 84 долларды құрайды.

Валюта нарығындағы операциялар бойынша деректер туралы

Ұлттық валютаның динамикасы өткен айда шынымен де өзгермелі болды. Тамыздың қорытындысы бойынша, теңгенің долларға шаққандағы бағамы 3%-ға әлсіреді. Бұл үрдіс бірқатар фактордан туындады. Оның бір жағында – АҚШ долларының жаһандық нығаюы, төлем балансының ағымдағы шоты профицитінің үздіксіз қысқаруы аясында Ресей рублінің жергілікті деңгейде ең төмен мәндерге дейін әлсіреуі, квазимемлекеттік сектор

субъектілерінің валюталық түсімін міндетті түрде сату нормасын тоқтата тұру туралы жаңалықтар болды. Екінші жағында – тоқсандық салық аптасына қатысты нарық күтулері мен мұнай нарығындағы оң ая тұрды.

Тамызда валюта нарығындағы құбылмалылықтың артуына қарамастан, Ұлттық Банк теңге бағамын қалыптастыруға араласқан жоқ. Яғни, интервенциялар жүргізбеді. Ұлттық қордан сату жоспарлы көлемде жүзеге асырылды және болжамды мәндерден аспады. Мысалы, айдың қорытындысы бойынша, республикалық бюджетке трансфертті қамтамасыз ету үшін 770 млн доллар сатылды. Күніне 35 млн доллардан аспайтын көлемде доллар сатылды, ол күн сайын және біркелкі жүргізіліп отырды.

Активтердің валюталық үлесін арттыру аясында БЖЗҚ мен ҚДКҚ тарапынан валюта сатып алу, тиісінше, 240 және 93 млн долларды құрады.

Еске сала кетейік, квазимемлекеттік сектор (КМС) түсімінің бір бөлігін міндетті түрде сату жөніндегі норма алғаш рет пандемия кезінде қолданылды және ол дағдарысқа қарсы сипатты білдірді. Ал қазір валюта нарығының тепе-теңдігін ескерсек, валюталық түсімді сатуға қажеттілік жоқ. Сонымен бірге, норманы тоқтата тұру КМС субъектілері үшін валюта ағындарын басқару мүмкіндігін кеңейтеді.

Ұлттық Банктегі алтын-валюта резервтерінің динамикасы туралы

Алдын ала мәліметтер бойынша, АВР бір айда 600 млн долларға төмендеп, тамыздың соңындағы жағдай бойынша 33,6 млрд долларды құрады. Мемлекеттік борышты төлеу, сондай-ақ Ұлттық Банктегі валюталық шоттардан ЕДБ қаражатын төмендету АВР төмендеуінің негізгі факторлары болды.

Тамыздың соңында алтынның бағасы бір унция үшін 1956 доллардан 1944 долларға дейін немесе 0,6%-ға төмендеді. Айдың бірінші жартысында алтын бағасының төмендеуі АҚШ-тың 10 жылдық мемлекеттік облигациялары кірістілігінің өсуіне, сондай-ақ АҚШ доллары индексінің өсуіне байланысты болды. Тамыз айының ортасына қарай, биылғы наурыздан бері алғаш рет алтын бағасын белгілеу бір унция үшін 1900 доллардан төмен түсті. Алайда, кейінірек жұмыссыздық бойынша тамыздағы статистика мен АҚШ ФРЖ-ның «саясатты күшейту» риторикасының шығуы бойынша нарықтық күтулер аясында үрдістің «күрт өзгергені» байқалды.

Тамызда Ұлттық қордағы валюталық активтердің көлеміне әсер еткен факторлар туралы

Алдын ала деректерге сәйкес, Ұлттық қордағы валюталық активтердің көлемі өткен айда шамамен 300 млн долларға төмендеп, тамыз айының соңында 59,9 млрд долларды құрады.

ФРЖ-ның негізгі мөлшерлемесіне қатысты риторика, сондай-ақ, Fitch рейтингтік агенттігінің АҚШ-тың кредиттік рейтингін «AAA»-дан «AA+»-ке

дейін бір сатыға төмендету туралы жаңалығы АҚШ қазынашылық облигациялары кірістілігі мен акциялар нарығындағы сатылымдардың артуына алып келді. Осының аясында барлық актив кластары қысымға ұшырады. Осылайша, Ұлттық қордың инвестициялық кірісі тамызда теріс қалыптасты.

Тамызда Ұлттық қордан республикалық бюджетке трансферт түрінде 500 млрд теңге аударылды. Осы мақсатта ішкі валюта нарығында 770 миллион доллар шетел валютасы біркелкі сатылды.

Ұлттық қордың шоттарына валюталық түсімдер тамызда «салық апталығы» факторы аясында айтарлықтай өсіп, 940 млн долларды құрады.

Қаржы нарықтарының келешек динамикасы туралы

Нарық қатысушыларының көпшілігі ФРЖ мөлшерлемелерін арттыру циклінің жақын арада аяқталуын күтеді. Бұл дамушы нарықтардың валюталарынан қысымды алып тастауы керек.

Мұнай нарығының перспективалары мәселесінде ОПЕК+ әрекеті Қытайдағы экономикалық белсенділіктің баяулауына байланысты сұраныстың төмендеуі бойынша күтулерді жеткілікті түрде теңестіреді. Екінші жартыжылдықта ұсыныс профицитінен сұранысқа қатынасы бойынша тапшылыққа ауысуы мұнай бағасының өсуіне қосымша қолдау көрсетеді.

Маусымның соңынан бастап АҚШ пен Азиядағы әлемдік мұнай қорының тиісінше 21 млн және 11 млн баррельге қысқарғаны байқалады. Мұнай ұсынысын одан әрі қысқартуға дайын екендігін білдірген Сауд Арабиясы тарапынан қатаң баға саясаты белгіленген жағдайда, оның өндіру көлемі ұзақ уақыт бойы күніне ағымдағы 9 миллион баррель белгісіне жуық белгіде қалуы мүмкін.